

ТЁГЕРЕК СТОЛ

Аскер-патриот ниетге юретиуно бир ызгъа салыу

Кёп торло жуумшала тамамлауучу жаш тёло арада бу конюнде бардырылган «Тыгекер столд» жашланы, кызыланы аскер-патриот ниетте юретиуно амаллары союзуленген. Аны ишине КМР-ны билим берүү эм илму министрнн орунбасары Гекилданы Солтан, Россияни ДОСААФ-ыны КМР-де бөлөмюно, урушун эм урунуучу ветеранларыны Къабарты-Малкър республикалы советни тамалары, Граждан куюрулунун эм кыйыны болулу жана баш араны эмде Кёп торло жуумшала тамамлауучу жаш тёло араны директорлары, муниципалдык районланы өдминистративияны башчылары, жаш тёлоно патриот ниетте юретиуно бу юрешкен жанауат органдарыны келечилери, КМР-ни Жаш тёлоно ишери жана бу департаментини кулукчылары эм башкала кытмышандылы.

Бу жыйылы аскер-патриот юретиуно бу юрешкенден бардыра да ишери бирге тийишдирди эмде жаш тёло политиканы аныктыууну проблемаларын тура этер, аны игилендириуно амалларын союзер мурат бла куюрганды. Ол кеси да Жаш тёло ара аскер-патриот юретиуно жаны бла не иш бардырылганы юсюнден видеофильмге кырауудан башланганды.

Ызы бла урушун, урунууну, Сауланган кичилени бла правдо нызамын саклауучу органдарын ветеранларын республикалы советини председателини орунбасары Владимир Зведре сөлөшгөн. Ол ёсөп келген тёлону Север Кавказын калкларыны бай адет-тёраларын мурдорунда куйретирге керектиги анык чыкканды. Аны окумуна керек, билим беруюно программасында Къабарты-Малкър тарыхына бла краеведениеге энци эс бургурга, аны игилендириге керекти. «Иш этип дайым да корешип турганды, жайлы аялалта табыл аламы кураулуучу хайранамасак, юретиуно ишден бир торло магына чыгарык тёлюйдү», дегенди Зведре.

«Тыгекер столд» сөлөшгөнлери куруу жартылыкканы, борчланы юсюндеден айтуу бла кечкиги кызылганды. Республикада жаш адамланы аскер-патриот ниетте юретиуно тапандарыны жаны бла шарт предложенила да айтылганды.

ТЕКУЛАНЫ Хауа

Жаш прессада кыонакыла

Усталыкканы аңгыларгъа итинуулук

Черк районуну Къышхатау элинде Сайбилены чыгармачылыкларыны арасында «Жаш пресса» кружок ачылыганы ити кесек заман болды. Бу конюнде алауат КМР-ни Журналисттерини союзууну правления председателини орунбасары Шаулары Разият, «Нюр» журналы баш редактору Мукулданы Сакинат да барганды. Тобешиюну башчылары да башында саякылылган чыгарма биргиси эди.

да былпай кружок болганын бек магыналды санганды. Чыгармачылык ишн, журналистиканы да кёп жашырындыларыны юсеринде айтканды. Адам билмине этерге бардыдан алгъа тынгылы сазлыларыгъа, теманы ити билгире, сорулганы да оюмларгъа керек болганын чыргенди.

Ышлай тобешию биринчи керек бардырылганы ючюн болду эди. Къышхатау жайыкчылыла бла кызычылыла алгъа сөлөширге артык базыммай эдиле. Ардан-арха надуларын, жомакчыларын, жаш ишери парлы кылай жазгандыры, ол не да башка теманы нек сайлауыналарыны юсеринден да хапар айтканды.

Къынакылы тилеклери бла алааны бир-бирлери улазгын затпарын окутуу чыкканды. Шаулары Разият, Мукулданы Сакинат да алааны махтадыла, теманы сайлай, аныклай да билгалганды деп, кёллендириле. «Журналигис мындан ары да ёсе барлыгына минамана. Анга

Улакылы Каринаны махтап, ала жазганды эдиле. Билдирле район газетде, «Горнякда» да басмалангандарын айтканды, Мукулданы Сакинат эди алааны ишери «Нюр» журналда да басмаланырыкларына ышандырганды.

ХОПАЛАНЫ Марият. Суратла: «Жаш пресса» кружокга жорюнгенени кыууму кыонакчыла бла.

Аптышыу

Жигерлиги бла махтау тапханды

Кыштыканы Таубийни жашы Ахмата 25-чи февральда 85 жыл болды. Ол энде намасы жорюген адамдан бирди. Ариу юйор ёсдоргөн, иш кёллююгоуу бла махтау, сый да тапкан бир инсанды. Эки тамата кырауушы Улуу Ата журт урушун жолларында фронтка кеткен эдиле. Мужар инча а ёлгенди. Магомат а кёп кырал саугыла бла кыялганды.

1987 жылда малкър халкы туушун жерине жайышканды. Энде бригаданы санында кёп макулманы, ойлены, объектини ишлеуге кыыйын салганды. Пенсиягъа чыккандан

сора да Огъары Малкърны болмышында завозулук этип турганды. Бююнюлукде Ахмат туудукларына, аладан тууганларгъа да кыуана жашайды. Аны эки жашы, эки кызы, ол туудук бардыла, аладан тууганды да он болдыла.

Биз Ахматны туушун коюу бла жорюгибизден кыууу алгышайдыбыз. Анга сауук, насын тежеибиз. Альпында энтта да кёп кыялы жашап, бизни кыуандырганды турдубиз.

Эгечлери, сабийлери, туудуклары.

УЧРЕДИТЕЛЪЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЪСТВОСУ

Баш редактор
АТЛАНЫ Жамал

РЕДКОЛЕГИЯ:
БЕШПАЙЛАНЫ Мустан (баш редактор орунбасары), КЪОНАКЛАНЫ Хааса (баш редактор орунбасары), ТЕКУЛАНЫ Хауа, ТОКУМАЛАНЫ Хусейн, ТОКЪЛУЛАНЫ Борне (жууалы секретары).

ТЕЛЕФОНЫ:
Редактору айрымнын - 42-63-01. Баш редактору орунбасарлары - 42-38-21, 42-76-22. Жууалы секретары - 42-66-85. Секретариат - 40-93-62. Корректор - 42-63-52.

РЕДАКЦИЯНЫ БЕНОМЛЕРИ:
Жамауат-пошта бөлөм - 42-67-68, 42-24-02. Экономика бөлөм - 42-66-73. Кулукчы бөлөм - 42-75-82. Социалдык политика бөлөм - 42-66-76, 42-77-59. Жанылыкка эм спорт бөлөм - 47-26-39, 42-66-71. Письма эм ресмада бөлөм - 42-37-94. Тылмаччы бөлөм - 47-31-28. Сурат алынуучу - 42-68-72, 42-66-76. Бухгалтерия - 42-30-87. Оператор - 47-26-28, 42-39-65.

Редакция авторла бла кылагат жорюгмейди. Къыз жалгыз редакция этилмейди эм ала артка кыларгандыла. Газетде басылганын материалла айтмагъан оюмла редакцияны оюму бла келишимге болукчула. Ала айтмагъан хар зат ючюн Россей Федерацияны Басмачылыкъ оюмла тийишликде материаланы авторлары кесери жууулулады.

Редакция авторлардан 400 кез тизгенди (машинаны бла жанауат) кезин аймады.

Газет басмада эм асылды информативия эркиндикти куюруу жаны бла Къабарты-Малкър регион инспекцияла 1994 жылда 14-июньда регистрация этилгенди.

Регистрация номер—И—0066. Индекс—51532

Школчула эшитгенлерин унутмазла

data

Улуу Ата журт урушун жолларында Къабарты-Малкър немисли ууулачуладан азатланганы эмде Элбрусун башында фашист штадарта кетерили, Совет Союзу байрагы салынганга бу конюнде 70 жыл топгынына аталып Тырныаууда Кууиланыны Къайсын атлы Маданият кылада тобешию кыралганды. Ол Эсертмелени саклау жаны бла Битуроссой обществону Къабарты-Малкърда бөлөмюно эм Элбрус району краеведение музейини башламчылыгы бла бардырылганды.

Ыштин кыялы поэти, Ингуштияны културасыны сайлы кулукчуусу, битуроссой общество бөлөмюно башчысы Соузаланы Ахмат, баш специалист Эмида Маммак, консулгант Жанна Багдасарова, Уруш урунуучу, Сауланган ючлени эм право нызамын саклауучу органдарын ветеранларыны республикалы советини председателини биринчи орунбасары Владимир Зведре келген эдиле.

Соузаланы Ахмат Минги тауну тийресинде баргын кыаты сермешле кёп жашыбыз ёлгенни юсюнден айтып, школчу-

ланы окуганды, кесини альбомундан алып келтирген суратлары кёркөткөнди. Ол школчулары уруш жылда бла байланы бир шартны да унутмазга, тамата тёлөдөн жигитлиги, тамата Юрхтха союмкелени коллосун алыргъа чакырганды.

Бир кезиуде Тырныаууда жашагын эм ишлеген, таулар араларында кыралган бу тийрени юсюнден кёп зат билген Владимир Зведреге да окуучула улу эс буруп тынгылгандыла. Ол алагъа шакыр кенен башланганы, волфмар-молибден комбинат кылай ишленгени, уруш жылда предприятяда урунганлыны юйорлери бла бирге Бечо тау аудунд кылай кыыйынлыктыла бла ётгенлери, совет аскериле Элбрусун башында немисли байракылыны бургур ючюн, тауга не кыыйынлык бла ёрлегенлери, ол заманда кылай улуу жылда чыдамдыктыла да ётгенлери, совет аскериле Элбрусун башында немисли байракылыны бургур ючюн, тауга не кыыйынлык бла ёрлегенлери, ол заманда кылай улуу жылда чыдамдыктыла да ётгенлери юсеринден сейрилик хатар айтканды.

Битеу айтханларына шагъатха ветеран документли материал-

ПОРТРЕТЛЕНИ ГАЛЕРЕЯЛАРЫ

Троцкийден Сердюковха дер

Къайсы кюн ведомствода да алагъа башчылык ётген адамланы портретлени галереялары бардыла. Ала тарыхда кылай ызла кыйрандыла? Куюрулану министрствону коридорларында Иванову кезиуде кыралган кёрмочде тура эдиле.

Аланы кыйрауылгандан алгындыла, осканды махмын жайыла. Ремонт этилгенден сора аланы жерлерине кыйтармагандыла. Алай куюрулуну сайтынды министрлени галереялары Сергей Вязмитиновдан башлап (1902-1908ж.) Сергей Шошугу да куюуп, саклангандыла.

Бизни кырамы аскер ведомствосу 1917 жылдагы революциядан сора кёп кере торлендирилгенди. Аскер ишени биринчи комиссары Совет властыны кезиуде 1917 жылда ноябрде Николай Подвойский болганды. Ол 1918 жылы мартына дерти турганды.

Къыйын аскерни у Лев Троцкий кыраганды. Анга башчылык 1918-1925 жылда ёткенди. Андан сора у СССР-ни куюрулуучу министрлени Михаил Фрунзе (1925 жылда январь-октябрь айда); Климент Ворошилов (1925 жылда октябрь - 1941 жылда июль айда); Иосиф Сталин (1941 жылда июль - 1947 жылда март); Николай Булганин (1947 жылда март - 1949 жылда февраль - 1976 жылда февраль); Дмитрий Устинов (1976 жылда апрель - 1984 жылда декабрь); Сергей Соколов (1984 жылда декабрь - 1987 жылда май); Дмитрий Яков (1987 жылда май - 1991 жылда август); Евгений Шапошников (1991 жылда август - 1993 жылда июнь айда) болуп тургандыла. Россей аскер ведомствосунда Борис Ельцин

(1992 жылда март - 1992 жылда май); Павел Грачев (1992 жылда май - 1996 жылда июнь); Игорь Родионов (1996 жылда июль - 1997 жылда июнь); Игорь Сергеев (1997 жылда июль - 2001 жылда март); Сергей Иванов (2001 жылда март - 2007 жылда февраль); Анатолий Сердюков (2007 жылда 15-чи февраль - 2012 жылда 6-чы ноябрь) башчылыкты ёткенди. 2012 жылда 7-чи декабрден бери уа куюрулуучу министр Сергей Шойгу болганды.

РО-ни биринчи президенти Борис Ельцин, статсуна кёрө, Россей аирманы кырауа тургын кезиуде баш командующини кылулгун да толтура эди. Бек жаш аскер министр а 40-жылдыгында Михаил Фрунзе болганды.

Кырал иерархияда у СССР-де эм уллуу аскер кулукчуу Иосиф Сталин болганды эди.

«Российская газета».

Айлапч-бойлапч

Юч жылны тутмакчылык сынаркыды

2012 жылда 15-чи августта 13 сагат эм минунда Малъбара орамдан ёткен жерде аварияда ючкылдык кызычыла бла аны анысы ачыгандыла. Аны юсюнден асылмы информативия органдары юсерни бла халкыгъа билдиргенди.

Быйыл 10-чу январьда у голуповый ише Нальчик шотканы махмын. АУДИ-80 автомашинаны водители 3 жылны тутмакчылык сынаркыды эм аны автомашини жорюторге эркинлиги сыйрылганды. Ол РО-ни улуповый кодексини 264-чу статьясыны 4-чу кесегине керек терленгенди. Водитель судче битен терлигин боюнууча алганды.

Машинадан айрылырга тошерикди

Лада Грант автомашинаны жол-патруль службаны инспекторлары айтхан эмтеген водители кылыгъа терк тошгенди. Иш а былай болганды. Эски Черк-Черная река автомобиль жолда нызамы кырай айланган инспекторланы жаллары бла Лада Грант автомашини мардаксы теркик бла озганды. Полицияны экипажы аны юсюнден рация бла битен постлагъа билдиргенди.

ГИБДД-ни бөлөмюно таматасы полицияны майор Юрий Наговол ол кезиуде Наркълэла болганды. Ол жолду юрюнюн жорюкларына бузуклык этгени терк эсегенди. Алай бузукчу водители аны тохта деп белги бергенин кылыгына алмай, газга бйотонда бек басып, алайдан озуп кеткенди. Инспекторла аны ызындан кыууп баргандыла.

Орамлага - бийик даража

2013 жылда 20-чи февральдан башлап Малъбара - Осетинска эм Кешоков-Пачев орамланы мойшошлеринде жолду жорюню белгилери алышырыкыдыла. Энди аланы даражалары торленгенди.

Эндиге дер ала экинчи сотулгана саналгандыла. МВД-ны Нальчикде управленийсина ГИБДД-сыны кулукчычулары бу орамланы халларына кырап, кыйсысында кёп транспорт жорюгенин билип, ала баш магытаны туухтарлар алай тохаштыргандыла. Энди аланы мойшошлеринден ёткен кезиуде сак болурга унутмазга!

Россейни МВД-сыны Нальчикде управленийсина ГИБДД-сыны серк-службасы.

<p>Баш редактор АТЛАНЫ Жамал</p> <p>РЕДКОЛЕГИЯ: БЕШПАЙЛАНЫ Мустан (баш редактор орунбасары), КЪОНАКЛАНЫ Хааса (баш редактор орунбасары), ТЕКУЛАНЫ Хауа, ТОКУМАЛАНЫ Хусейн, ТОКЪЛУЛАНЫ Борне (жууалы секретары).</p>	<p>ТЕЛЕФОНЫ: Редактору айрымнын - 42-63-01. Баш редактору орунбасарлары - 42-38-21, 42-76-22. Жууалы секретары - 42-66-85. Секретариат - 40-93-62. Корректор - 42-63-52.</p> <p>РЕДАКЦИЯНЫ БЕНОМЛЕРИ: Жамауат-пошта бөлөм - 42-67-68, 42-24-02. Экономика бөлөм - 42-66-73. Кулукчы бөлөм - 42-75-82. Социалдык политика бөлөм - 42-66-76, 42-77-59. Жанылыкка эм спорт бөлөм - 47-26-39, 42-66-71. Письма эм ресмада бөлөм - 42-37-94. Тылмаччы бөлөм - 47-31-28. Сурат алынуучу - 42-68-72, 42-66-76. Бухгалтерия - 42-30-87. Оператор - 47-26-28, 42-39-65.</p>	<p>Редакция авторла бла кылагат жорюгмейди. Къыз жалгыз редакция ренезия этилмейди эм ала артка кыларгандыла. Газетде басылганын материалла айтмагъан оюмла редакцияны оюму бла келишимге болукчула. Ала айтмагъан хар зат ючюн Россей Федерацияны Басмачылыкъ оюмла тийишликде материаланы авторлары кесери жууулулады.</p> <p>Редакция авторлардан 400 кез тизгенди (машинаны бла жанауат) кезин аймады.</p> <p>Газет басмада эм асылды информативия эркиндикти куюруу жаны бла Къабарты-Малкър регион инспекцияла 1994 жылда 14-июньда регистрация этилгенди.</p> <p>Регистрация номер—И—0066. Индекс—51532</p>	<p>Газетти басмагъа КМР-ни Асылмы информативия органы жаны бла, жамауат эмда дин органдарында жаны бла министрствону компьютер службасы хатар эткенди.</p> <p>Газет «Тетраграф» ООУ-ну типографиясында басмаланганды. Нальчик шахар, Ленин аты протект. 33</p> <p>Газетте ишерлене тапкандар ючюн КМР-ни почта сымакы федеральды Управленийсы жууулулады. Телефонла: 76-01-28, 76-01-10</p> <p>Газеттеги рознишад сактау ючюн КМР-ни «Роспочта» акционер обществосу жууулулады. Телефон: 42-69-34</p> <p>Номерге графикте керэ 19.00 сагатка кел салынанды. 20.00 сагатка кел салынанды</p> <p>ГАЗЕТНИ НОМЕРИ ЧЫГАРТАЛА: Османланы Хаиса - деулярды редактор; Кетенчыны Зульфия - жууалы секретары орунбасары; Акушуланы Фезула (1, 2-чи бетке), Жаюргорланы Джемалия (3, 4-чу бетке) - корректорла.</p> <p>Тиражы 2660 экз. Заказ № 495</p> <p>360000, Нальчик шахар, Ленин аты протект. 5</p> <p>Электрон почта: efor_50@mail.ru</p>
--	--	--	--